

Taula de debat: LES FRONTERES DELS CONCEPTES DE LA SALUT, LA MALALTIA MENTAL I LA CURA

Ponents:

Josep Moya

El constructe Salut- Malaltia

Ramón Echevarría

Cap a una concepció complexa de la Salut Mental. La corrosió del caràcter

Antoni Vaquerizo

Les atencions individualitzades en Salut Mental

Moderadora:

Teresa Rossell

1. Idees clau de les presentacions

Dues formes d'entendre la malaltia mental:

- a) En un sentit purament mèdic, organicista i reduccionista, en què la malaltia mental s'equipara al trastorn orgànic, on "es té una malaltia" sense tenir en compte el subjecte. En aquest cas, es justifica el tractament farmacològic.
- b) En un sentit més vinculat als valors, en què es té en compte la subjectivitat del pacient, el seu patiment, i on es contempla la complexitat del subjecte.

Perill d'acceptar acríticament les classificacions nosològiques acceptades per consens polític i no per criteris científics.

Diu Edgar Morin que necessitem una concepció complexa de l'home que reconegui les seves múltiples dimensions (física, biològica, psicològica i social), la seva identitat polimorfa, la seva unitat múltiple; una concepció de l'home que no dissolgui l'individu ni en l'espècie ni en la societat... que contempli l'home com a "posseïdor dels gens que el posseeixen", com a "productor de la cultura que el posseeix".

Vivim en una societat que genera el seu propi malestar. La invasió d'estímul propicia una "distracció" pseudomaníaca, una hiperactivitat excitada i accelerada que condueix a la discontinuïtat de l'experiència. El "zapping" és una bona metàfora d'aquesta vida distreta, propensa a la diversificació i a la fragmentació de l'experiència, que no crea identitats consistents.

La frontera entre curar i cuidar des d'una perspectiva moderna s'hauria d'esvair per donar pas a una integració en la cura, de l'atenció personalitzada.

El personal d'infermeria té una situació privilegiada per les atencions personalitzades en salut mental, ja que dedica temps i proximitat física al malalt. Aquesta cura personalitzada va encaminada a millorar, conservar o promoure la salut i ha d'estar sostinguda per una metodologia i un suport científic.

2. Idees clau del debat

Tendència a la prescripció de fàrmacs de forma indiscriminada, que abasta aspectes fisiològics no patològics, amb la qual cosa es tendeix a eliminar qualsevol malestar tolerable i a desdibuixar les fronteres de responsabilitat del pacient respecte l'assumpció d'un patiment i la capacitat de contenció.

Paper negatiu dels mitjans de comunicació quan informen de fàrmacs que la gent demana, la qual cosa crea una dinàmica creixent de demanda-resposta de fàrmacs, que actua a favor dels poders econòmics i no de la bona praxi professional i de la responsabilitat de l'usuari.

Podríem pensar en una societat menys sana a través de més eficàcia tècnica.

Per a poder dur a terme les atencions personalitzades, cal que el cuidador sigui cuidat, a través de la clarificació d'espais de treball, d'objectius i d'una filosofia de l'equip i de la institució.

Més enllà dels interessos personals i corporatius, hi ha d'haver una unificació de formació i titulació del personal d'infermeria de la xarxa de serveis.